

Til Oppdal kommune
postmottak@oppdal.kommune.no

Berkåk, 29.04.20

PLANINITIATIV MED ANMODNING OM OPPSTARTSMØTE FOR DETALJREGULERING AV LARSHØLEN I OPPDAL

I henhold til plan- og bygningsloven § 12-8 ber vi om et møte for igangsettelse av arbeid med detaljregulering av Larshølen i Driva i Oppdal. Planen blir utarbeidet av Plankontoret på oppdrag fra Oppdal kommune.

Planinitiativ

I tråd med §1 i *Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven*, fremmes det et planinitiativ med de foreløpige premissene for planarbeidet, i henhold til de tolv punktene (a-l) i denne bestemmelsen:

a) Formålet med planen

Kommunestyret vedtok den 26.9.19 oppstart av planarbeidet i sak 19/98:

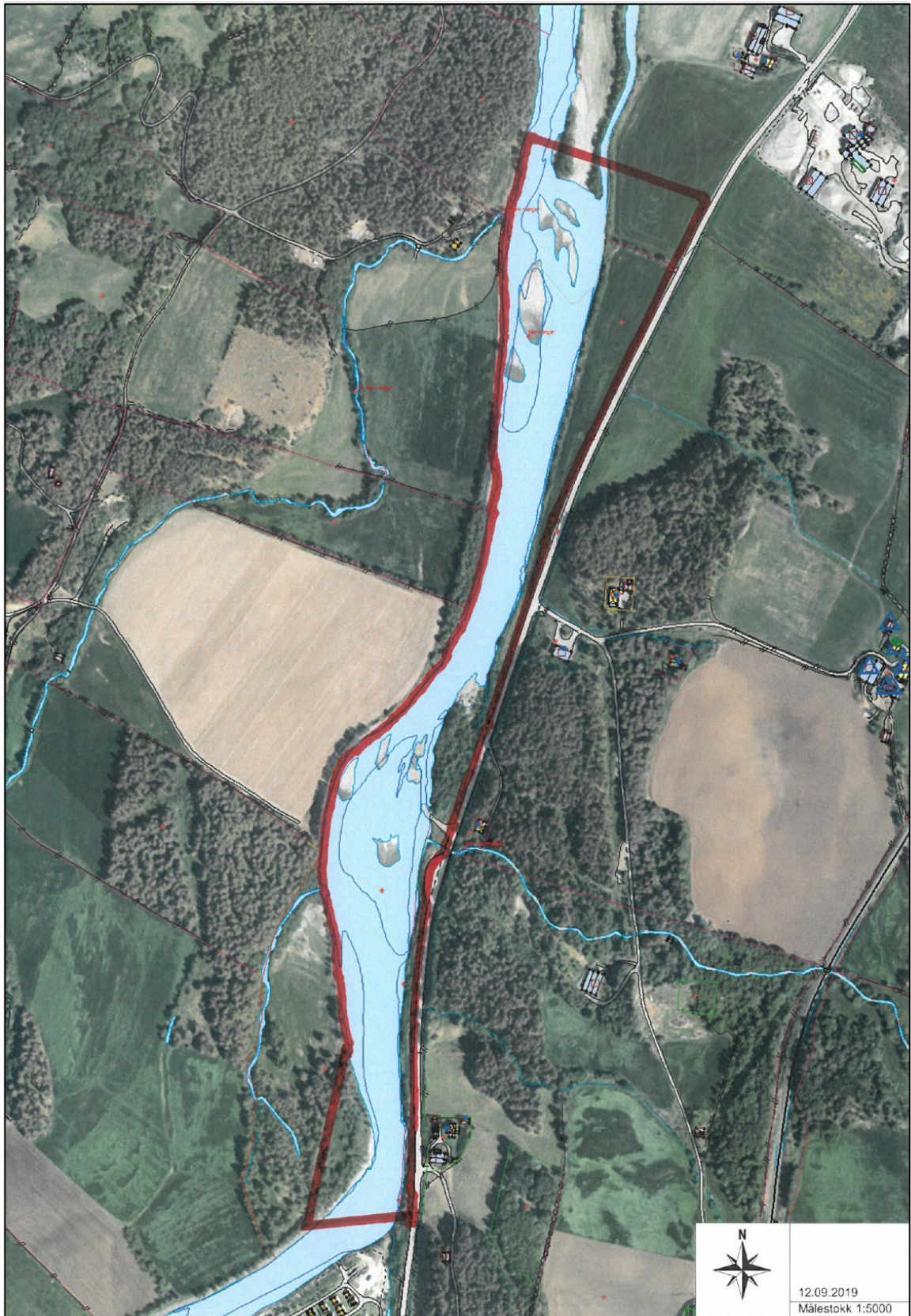
Kommunestyret ber rådmannen med hjemmel i § 12 - 1 i plan- og bygningsloven om å igangsette utarbeiding av detaljreguleringsplan for uttak av masser i Larshølen. Planavgrensning framgår av kartutsnitt datert 12.09.19.

Arbeidet finansieres ved bruk av kr. 70 000,- av kr. 142 500,- som står til disposisjon innenfor årets bevilgning til Plankontoret. Resterende finansieres ved bruk av bevilgning til Plankontoret i 2020.

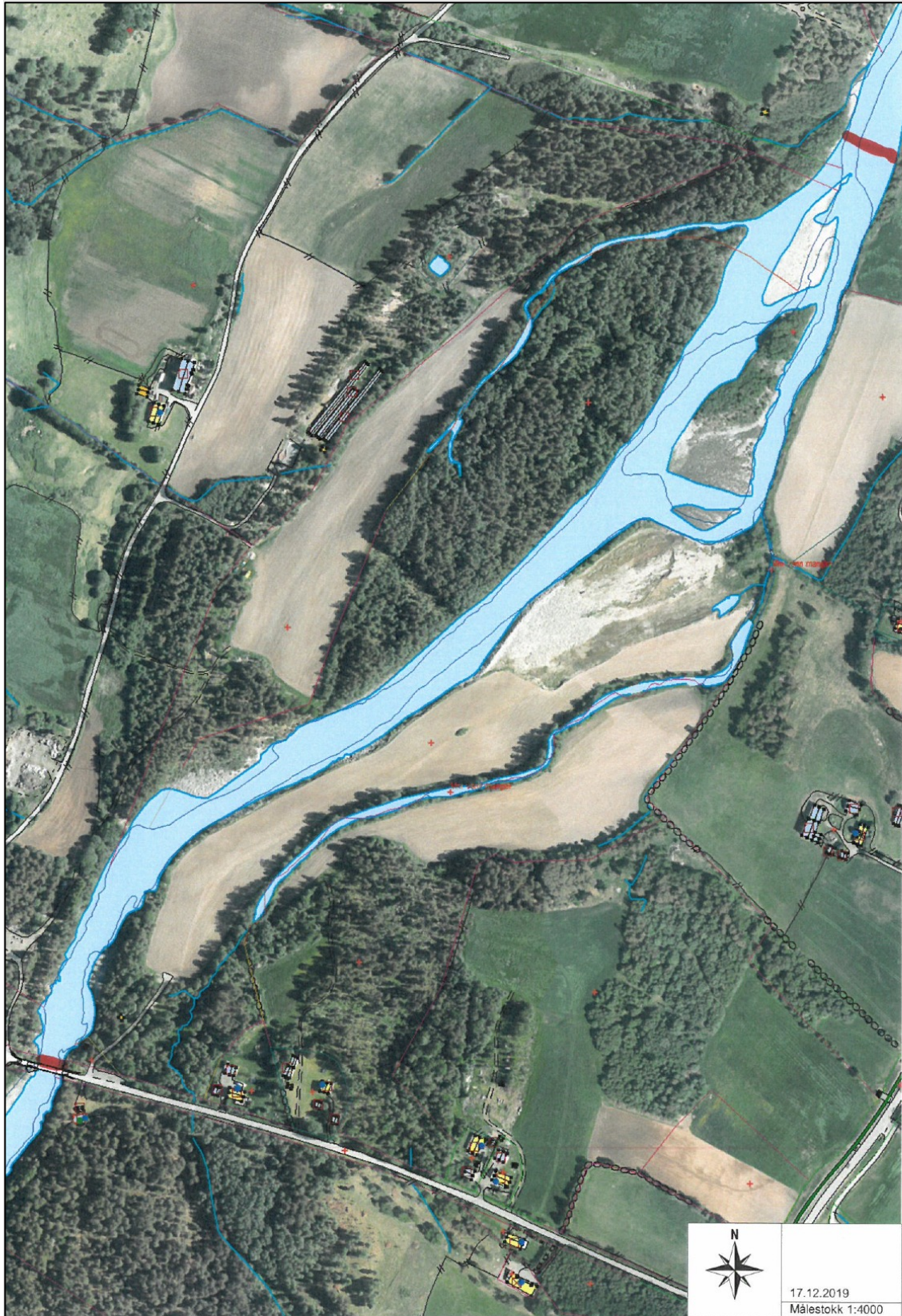
Kartutsnittet er vist på neste side. Hensikten med planen er å legge til rette for uttak av masser som avsettes i Larshølen i forbindelse med flom og massetransport i Driva. Uttak skal skje uten at det går ut over gyteområder for laks og sjøørret.

b) Planområdet og om planarbeidet vil få virkninger utenfor planområdet

Som følge av vedtaket ble det gjennomført en befaring der Oppdal Betong, Oppdal kommune og Plankontoret var representert. Plangrensen ble etter befaringen foreslått utvidet. Plankontoret har også fått oversendt flere områder fra Oppdal kommune som er aktuelle å inkludere i planarbeidet. Dette gjelder et område nedenfor Skorem bru, mot utløpet til Vinstra. Dette området er flomutsatt, og tidligere flommer har ført til stor skade. På bakgrunn av dette ble det tegnet inn en flomvoll i RP 2016010 *Detaljreguleringsplan for Boligområde Driva og Erosjonssikring Skoremsbru -Driva*. Planen ble vedtatt med flomvollen unntatt rettsvirkning, som følge av tilbakemelding fra NVE og Fylkesmannen i Trøndelag.

Kartutsnitt fra Oppdal kommune med den opprinnelige plangrensen, datert 12.09.19. Foreslått planområde er markert med rød strek.

Kartutsnitt fra Oppdal kommune som viser det aktuelle området fra Skorem bru og nedover, markert med to røde streker i vannstrengen.

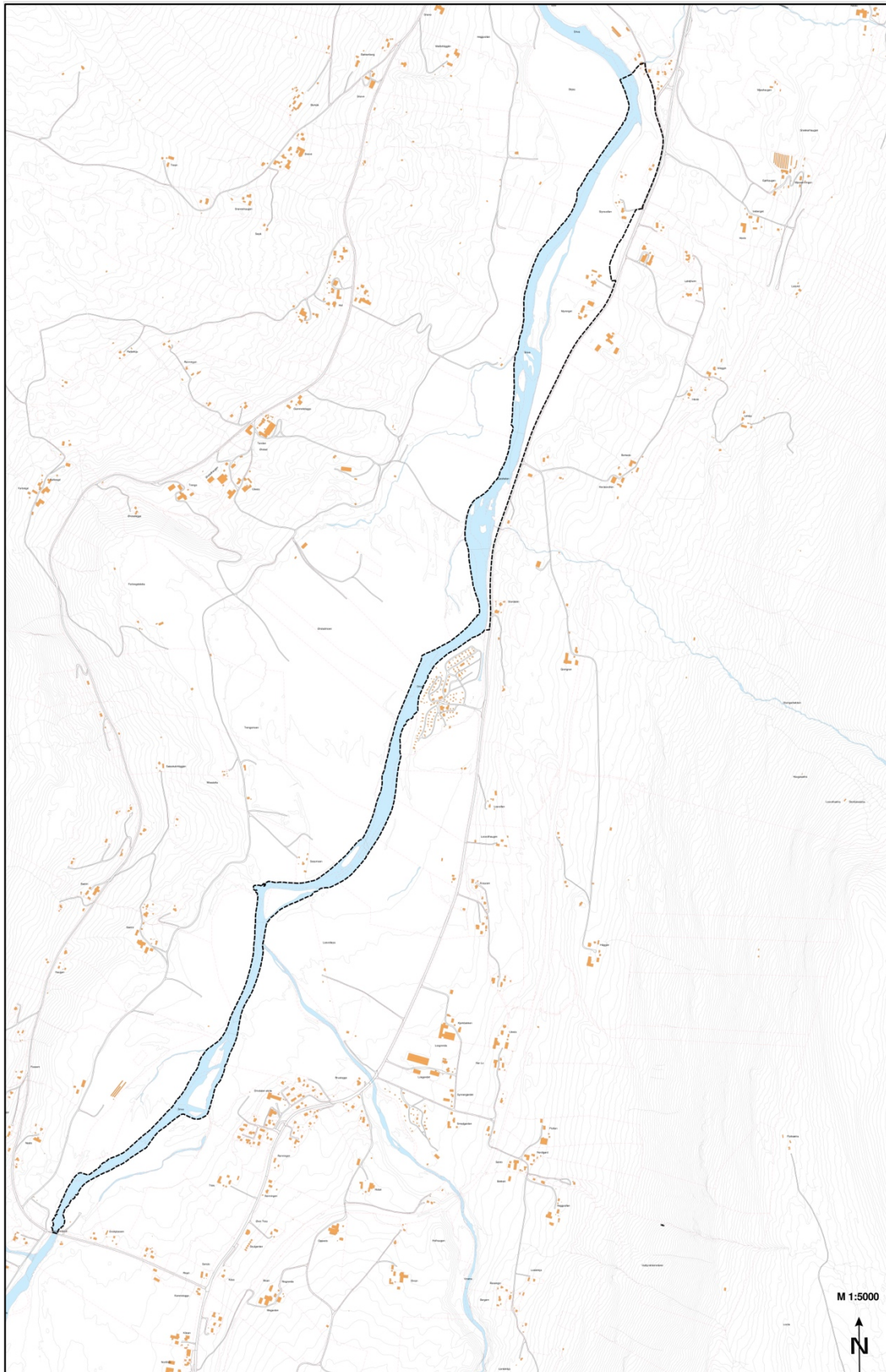
Område fra Myrenget ned mot Styrsvollen og Mjøabekken. Der elva gjør en sving i nord har det blitt tatt ut masser nylig. I sør har elva gravd ut deler av dyrka marka.

Tiltaket går ut på å jevnlig ta ut overflødig elvemateriale fra elveløpet. Elvematerialet består av løsmasser som transporteres fra sideelvene, spesielt Vinstra, og avsettes i elveløpet. Fjerning av masser i Larshølen kan føre til at elvestrømmen forbi uttaksstedet endrer seg. Dette kan forplante seg oppover og nedover langs elva, og endre måten elva graver og avsetter masser.

Masser lenger oppe i elva og nedenfor uttaksstedet kan settes i bevegelse og forflyttes nedover. Det strekker seg et grusbelt fra like nedenfor Skorem bru til like ovenfor Vollan bru. Dette beltet kan teoretisk sett påvirkes av et uttak ved Larshølen.

Ved masseuttak i elver er det en fare for at man fjerner for mye av topplaget i elvebunnen og blottlegger bunnsjiktet som kan bestå av sorteringer av mindre størrelser, som leire og silt. Dersom elva begynner å grave i dette bunnsjiktet, kan elveløpet endres drastisk på kort tid. Siden uttaksstedet rundt Larshølen befinner seg relativt høyt oppe i Drivas løp er det noe mindre sannsynlig at det er et slikt bunnsjikt her. Fra ortofoto ser det også ut til at elvebunnen og dalbunnen generelt består av større sorteringer. Dette gjør at sannsynligheten for at man blottlegger et slikt bunnsjikt er noe mindre. Dette bør likevel undersøkes nærmere som en del av planarbeidet.

Fra historiske flyfoto ser man at det har over tid pågått et uttak av masser ved Styrsvollen. Etter samtale med NVE og Oppdal kommune foreslås det at man i første omgang ser på området fra Skorem bru ned til Mjøabekken. Planområdet er med foreslåtte avgrensing 533 097 m² stort, og utgjør i hovedsak vannstrengen og LNFR-areal med noe gårdsbebyggelse. Vi foreslår at området går igjennom på oppstartsmøtet og at man fastsetter en ny avgrensing i løpet av møtet som oversendes til NVE. Dersom det ikke er behov for å inkludere eneboliger, fritidseiendommer, store LNFR-areal og veger, så bør dette unngås av hensyn til omfang og kostnader. Et alternativ er å avgrense planområdet langs elvestrengen mellom Mjøabekken og Granmo camping, der vegtraseene ned til uttaksområdene, og et minimum av LNFR-areal, er inkludert. Endelig avgrensning av planen bør også avklares i samråd med de aktuelle brukerne av området.

Forslag til plangrense er vist med sort stiplest strek.

c) Planlagt bebyggelse, anlegg og andre tiltak

Det planlegges masseuttak av masser som transporteres i Driva og sideelvene. Det legges ikke opp til bebyggelse, men veg ned til elva er aktuelt.

d) Utbyggingsvolum og byggehøyder

Størrelsen på masseuttaket avklares i planarbeidet. Dette gjelder hvor uttaket skal foregå, volumet på uttaket, dybden m.m. Planen skal vise uttaksområder og angi hvor dypt masseuttak kan foregå. Det er kun tilførte løsmasser over elvenivået som er aktuelt å ta ut.

e) Funksjonell og miljømessig kvalitet

I en søknad fra Oppdal Betong AS datert 30.03.2019 kommer følgende frem:

- Tidsvinduet for uttak er fra telen har gått og før elva stiger, antatt første halvdel av mai.
- Uttaket foregår med gravemaskin og lastebil. Massene transporteres direkte til Oppdal Betong AS.
- Adkomst til elva vil foregå via veien som er brukt ved tidligere grusuttak.

Driva er både lakse- og ørretførende. På grunn av laksesperren ved Snøvasfossen kommer laksen seg per nå ikke opp til Larshølen, men tiltaket må likevel ikke forringe mulighetene for laksevandring og -gyting.

Planområdet i sin videste utstrekning består av svært mange eiendommer. Det kan også foreligge bruksrettigheter til elva. Dette må avklares i planarbeidet.

Det er ingen registrerte kulturminner eller fornminner langs elvestrengen eller på land innenfor planområdet. Ved kartsøk på <http://gislink.no> og kartlagene *Kulturminner* og *Arkeologiske funn*, ser man at det er gjort mange funn i Driva-området. Det er derfor trolig aktuelt med en arkeologisk kartlegging på land, uavhengig av om det reguleres til LNFR-areal.

f) Tiltakets virkning på, og tilpasning til, landskap og omgivelse

Å ta ut deler av løsmassene vil gi mer plass for vann, og kan bidra til å opprettholde vannets hastighet forbi området. Dette vil ha en dempende effekt ved flom, og man kan unngå at elva demmer opp og kommer inn på Granmo Camping fra nedsiden. I tillegg kan det bidra til å redusere fremveksten av grusøyer i området og at elveløpet ikke endres på sikt. Ellers vil ikke uttaket påvirke landskapet eller de fysiske omgivelsene i noen større grad. Uten tiltak er det rimelig å anta at en opphopning i løsmasseavsetninger på sikt vil føre til økt elveerosjon og større konsekvenser ved flom. Dette kan ha større konsekvenser for omgivelsene enn selve tiltaket.

g) Forholdet til kommuneplan, eventuelle gjeldende reguleringsplaner og retningslinjer, og pågående planarbeid

Kommuneplanens arealdel

Kommunestyret vedtok kommuneplanens arealdel i juni 2019 (PS Sak 63/2019). Området er i kommuneplanens arealdel hovedsakelig avsatt til *bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone*, og til *LNFR areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift* og

gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag. Ved foreslått plangrens er det også områder avsatt til bolig- og fritidsbebyggelse innenfor planområdet. Vannstrengen ligger innenfor hensynssone H560_3 Verna vassdrag. Andre aktuelle hensynssoner er støysone, sikringssone drikkevann og faresone for ras og skred. I kommuneplanen er det knyttet bestemmelser til de ulike arealformålene og hensynssonene. Det står følgende om LNFR-formål og hensynssonene:

- LNFR
I LNFR-områder tillates nødvendige tiltak for landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag, samt nødvendig tiltak for reindrift.
- H560 3 Verna vassdrag
*Hensynssonen omfatter Driva fra Drivstua gård ned til samløpet med Skjørdøla, med sideelvene Åmotselva fra vernegrensen i Åmotsdalen, Tronda 250 m før samløpet med Driva og Vinstra fra Jernbanebrua og til samløpet med Driva.
Hovedtrekkene i landskapet må søkes opprettholdt. Inngrep som endrer forholdene i kantvegetasjonen langs vassdraget og i de områdene som oppfattes som en del av vassdragsnaturen, bør unngås. Inngrep som enkeltvis eller i sum medfører endringer av en viss betydning i selve vassdraget, bør unngås. Leveområder for truede planter- og dyrearter og mindre områder med store verneverdier skal hensyntas.
Omfatter de områdene som inngår i sone 2 Rikspolitiske retningslinjer for forvaltning av vassdragene.*
- H220 Støysone Gul sone iht. T-1442
Støyvurdering iht. retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T 1442/2012 må foreligge før reguleringsplan sendes på høring. Sonene viser rød og gul støysone langs E6 og RV 70 samt noen sideveger samt ved Fagerhaug flyplass og skytebanen.
- Sikringssone H110 8 Nedslagsfelt drikkevann
Det er ikke tillatt med tiltak som kan forurense drikkevannskilden. Ved søknad om tiltak etter pbl § 1-6 må tiltakshaver kunne dokumentere at de omsøkte tiltaket ikke kan medføre forurensning av drikkevannskilden. De til enhver tid gjeldende klausuleringer for drikkevannskilden gjelder. I det øyeblikket nedslagfeltet utgår som drikkevannskilde og/eller reservevannkilde, inngår nedslagfeltet ikke i hensynssonen og bestemmelsen frafaller. Drikkevannsinteressen skal være overordnet andre interesser innenfor hensynssonen.
- Faresone H310 Ras- og skredfare
For områder vist som faresone ras eller skred kreves det ved søknad om tiltak og før forslag til reguleringsplan kan sendes på høring, dokumentasjon på at plan- og bygningsloven §28-1 er oppfylt.

Reguleringsplan

Elvestrengen og kantsonen langs elva er regulert i flere reguleringsplaner i området. Fra Skoremsbrua og nordover er det følgende planer som kan bli berørt av planarbeidet:

- 2016010 Detaljreguleringsplan for Boligområde Driva og erosjonssikring Skoremsbru-Driva
- 2016012 Reguleringsplan for Oppdal fjellmat og Fjellfisk AS
- 2006004 Vinstra
- 2016004 Detaljreguleringsplan for Setrumsmoen masseuttak

- 1996005 Ørstadmoen grunnvannsområde
- 2010005 Detaljreguleringsplan for Granmo camping

h) Vesentlige interesser som berøres av planinitiativet

Driva er et nasjonalt verna vassdrag med gyteområder til laks og sjøørret. De øvre delene av elva er ikke lakseførende per nå, men det er vesentlig at gyteområdene for laks og sjøørret opprettholdes for fremtiden. Det er også viktig at tiltaket ikke forringer friluftslivets tilgang langs elva, spesielt knyttet til fiske. Kantsonen langs elva bør bevares av hensyn til friluftsliv og naturmangfold.

Driva går igjennom et jordbrukslandskap, og den dyrka marka ligger stedvis nærme elva. Jordbrukets interesser bør ivaretas i planforslaget. Både den dyrka marka og bebyggelsen langs elvestrengen er flomutsatt. Det er flomvoller langs deler av elvebredden som ikke bør reguleres bort. Man kan bidra til å redusere flomfaren ved å tilrettelegge for uttak av masser.

i) Hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas, blant annet gjennom å forebygge risiko og sårbarhet

Det vil bli utarbeidet en ROS-analyse for planforslaget.

j) Hvilke berørte offentlige organer og andre interesserte som skal varsles om planoppstart

Fylkesmannen i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Statens vegvesen, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Direktoratet for Mineralforvaltning, beredskapsenheter (brann- og redning), naboer og grunneiere (basert på martrikkelutdrag fra kommunen), samt lag og foreninger som kan bli berørte av planforslaget (f.eks. Norsk botanisk forening, Norsk ornitologisk forening, elveeierlag/grunneierlag, jakt- og fiskeforening). Endelig varslingsliste avklares i oppstartsmøte eller i kommunens notat etter oppstartsmøtet.

k) Prosesser for samarbeid og medvirkning fra berørte fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre berørte

Løsninger i planforslaget bør avklares i dialog mellom grunneiere, Oppdal Betong, Plankontoret, Oppdal kommune, NVE, Møre og Romsdal fylkeskommune (som vannregionmyndighet), Fylkesmannen i Trøndelag, andre berørte myndigheter og naboer/rettighetshavere. Prosessen for dette vil følge kravene i lovverket.

l) Vurderingen av om planen er omfattet av forskrift om konsekvensutredninger, og hvordan kravene i tilfelle vil kunne bli ivaretatt

Etter å ha gjennomgått forskrift om konsekvensutredninger, ser det ikke ut til at planen er omfattet av forskriften. De mest aktuelle tiltakene i forskriften er:

- *Vedlegg I nr. 19: Uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m³ masse, eller uttak av torv på et område større enn 200 dekar. Mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 2a*. Uttaket ser per nå ikke ut til være så omfattende i hverken volum eller størrelse.*

(*Vedlegg II nr. 2a: Mineraluttak, herunder torvskjæring)

- Vedlegg II nr. 10f: *Bygging av innlands vannveier som ikke omfattes av vedlegg I, samt kanalisering og flomsikring. Planen legger opp til et masseuttak som også vil ha flomdempende effekt.* Flomvoller er allerede regulert i noen av de eksisterende planene langs Driva. I RP 2016010 *Detaljreguleringsplan for Boligområde Driva og erosjonssikring Skoremsbru-Driva* er flomvollen unntatt rettsvirkning. Det må undersøkes om arealformålet kan bli juridisk bindende dersom planen for Larshølen vedtas.

Tiltaket trenger derimot konsesjon etter vassressursloven § 8 første og andre ledd:

Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15**, eller med konsesjon fra vassdragsmyndigheten.*

Vassdragsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette at tiltak utenfor vassdraget som kan ha påtakelige virkninger for et vassdrag, må ha konsesjon. I så fall gjelder også lovens øvrige regler om vassdragstiltak unntatt adgangen etter § 18 til å begjære forhåndsavgjørelse av om tiltaket er konsesjonspliktig.

**§ 3 bokstav a definerer vassdragstiltak som «vassdragsanlegg og alle andre tiltak i vassdraget som etter sin art er egnet til å påvirke vannføringen, vannstanden, vassdragets leie eller strømmens retning og hastighet eller den fysiske og kjemiske vannkvaliteten på annen måte enn ved forurensning»*

***§12 omhandler gjenoppretting av vassdragets løp og §15 omhandler grunneierens vannuttak.*

En reguleringsplan kan danne grunnlag for en konsesjonssøknad etter vassressursloven § 22 første og fjerde ledd:

Når en plan som nevnt i første ledd er fullført, skal den legges til grunn for behandlingen av søknad om konsesjon. En søknad som er i strid med planen, kan avslås uten videre.

Konsesjonspliktige tiltak i vassdrag må ha konsesjon etter loven her, og konsesjon kan ikke erstattes av rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.

Tiltaket er også omfattet av lakse- og innlandsfiskeoven §7, første ledd:

Hensynet til fiskeinteressene og ivaretagelse av fiskens og andre ferskvannsorganismers økologiske funksjonsområder skal innpasses i planer etter plan- og bygningsloven i kommune og fylke.

I tillegg skal man vurdere §§8-12 i naturmangfoldloven i en ev. reguleringsplan. Dette innebærer at det skal foreligge kunnskapsgrunnlag for bl.a. «effekten av påvirkninger» (§ 8, første ledd); at påvirkningen på økosystemet skal vurderes ut fra «den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for» (§ 9); og at det skal tas utgangspunkt i en «lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater» (§ 12). Etter § 9 «skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak» dersom det foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.